

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

1 / 1

Juridiska institutionen
BOX 650
405 30 GÖTEBORG

2018-09-17 dnr VR 2018/108

Juridiska institutionen vid Handelshögskolan, Göteborgs universitet får härmed avlämna följande remissyttrande över Justitiedepartementets promemoria Ds 2018:20, Tillstånd till offentlig danstillställning.

Utredningen föreslår att det absoluta kravet på tillstånd att anordna en offentlig danstillställning, oberoende av var den hålls och utan hänsyn till danstillställningens art eller omfattning, ska slopas. Att kräva tillstånd för att anordna en dylik offentlig danstillställning finner utredningen omotiverat, eftersom det leder till onödig byråkrati.

Orsaken till ett krav på tillstånd för att anordna en offentlig danstillställning anges vara risker ur ett ordnings- och säkerhetsperspektiv. I utredningen går inte närmare in på hur dessa riskbedömningar kan gå till och vilka kriterier som kan tänkas ingå i dylika bedömningar. Det enda som i allmänna ordalag sägs är, att avgörande för riskbedömningen ska vara vissa faktorer, nämligen tillställningens natur, det förväntade deltagarantalet, samt tiden och platsen för tillställningen. Hur denna bedömning närmare ska gå till, har man i utredningen inte tagit ställning till. Detta gäller framför allt vad som ligger i "tillställningens natur".

Det medför att underlaget för utredningens förslag att dela upp offentliga danstillställningar i sådana som kräver tillstånd och sådana som inte kräver tillstånd framstår som oklart. De tillställningar som utredningen anför som exempel på tillställningar som helt klart kräver tillstånd, är sådana som nattklubbsverksamhet och liknande verksamhet. Utredningen framhåller att det "är väl känt att det i samband med sådan verksamhet ofta förekommer problematik i form av alkohol- och drogpåverkan, konfrontationer mellan människor och våldsbrott, vapeninnehav med mera. När många människor samlas inomhus ökar risken för faror om utrymning skulle behöva ske på grund av brand, attentat eller liknande. Särskilt gäller detta när människor samlas i lokaler som deltagarna inte är bekanta med, vilket ofta är fallet vid exempelvis nattklubbsverksamhet. Dämpad belysning, stroboskopljus och rökmaskiner – ofta förekommande vid danstillställningar – ökar riskerna ytterligare." Kan man som en följd härav sluta sig till att allt som inte är nattklubbsverksamhet och "liknande verksamhet" (?) är tillståndsbefriad verksamhet? Vem är det som avgör om det är tillståndsbefriad respektive icke tillståndsbefriad verksamhet? Blir det i slutändan den tilltänkte organisatören själv som "upplever sig" som tillståndsbefriad, som drar upp skiljelinjen mellan tillståndsbefrielse och icke tillståndsbefrielse?

Dessa frågor besvaras inte på ett tydligt sätt i utredningen. Man skulle ha kunnat koppla dem till reglerna om det anmälningsskrav som också finns i ordningslagen, men så görs inte. En anmälan ska göras av den som ska ordna tillställningen. Det betyder att det är organisatören som avgör om anmälan ska göras. Men en danstillställning som inte kräver tillstånd ska inte behöva anmälas enligt utredningens förslag. Organisatören/arrangören synes vara den som utifrån tillställningens natur, det förväntade deltagarantalet, samt tiden och platsen för tillställningen avgör, om hon/han kan underlåta att anmäla tillställningen till Polismyndigheten och som en följd härav kan underlåta att söka tillstånd.

Av 2 kap. 4 § andra stycket ordningslagen framgår att Polismyndigheten har möjlighet att under vissa förutsättningar befria från kravet på tillstånd vid anordnande av offentliga danstillställningar, om tillställningens natur, det förväntade deltagarantalet, samt tiden och platsen för tillställningen talar för det. Av utredningen framgår att detta inträffar mycket sällan. Det synes som det faktiska behovet varit mycket litet för befrielse av tillståndskrav.

I utredningen görs även en genomgång av vilka för- och nackdelar som finns med ett tillståndskrav. En fördel är att ett dylikt krav skapar tillfälle att bedöma och förebygga risker, att det medför ett verktyg för att förmå arrangören att ta sitt ansvar, att tillståndskravet ger Polismyndigheten möjlighet att "sätta kraft bakom orden", att det möjliggör en effektiv resursanvändning och att tillståndskravet är tydligt. Nackdelar med tillståndskravet är att det uppfattas som ålderdomligt och oförutsebart, att det uppfattas som en börda, att det anses vara onödigt och slutligen att det är onyanserat. Det är den enskilde som tycks uppfatta tillståndskravet på detta sätt, utan att utredningen gjort en empirisk undersökning härom. Fördelarna med tillståndskravet synes mer distinkta än nackdelarna.

Utredningen vidgår att om det absoluta tillståndskravet för offentliga danstillställningar ersätts med ett tillståndskrav som gäller beroende på vilka risker tillställningen medför, skulle det öppna upp för gränsdragningsfrågor och gråzoner i fråga om när tillstånd krävs och när det inte gör det. För att underlätta för anordnare av offentliga danstillställningar och för att göra rättstillämpningen så enhetlig som möjlig, anser utredningen att det vore bra med vägledning i frågan i form av allmänna råd från Polismyndigheten. Trenden att ersätta bindande lagregler med icke bindande allmänna råd och rekommendationer på myndighetsnivå är inte ett fullgott alternativ ur konstitutionell synvinkel.

På dessa grunder finner juridiska institutionen vid Göteborgs universitet att förslaget att avskaffa tillståndskrav för att anordna en offentlig danstillställning, oberoende av var den hålls och utan hänsyn till danstillställningens art eller omfattning, inte är tillräckligt underbyggt, varför utredningen enligt institutionens uppfattning bör avslås. I tjänsten

Ansvarig för upprättandet av detta remissvar är Lotta Vahlne Westerhäll, professor emeritus.

I tjänsten

Joachim Åhman
Prefekt